

ROLA BIBLIOTEK W ZDOBYWANIU KOMPETENCJI CYFROWYCH PRZEZ OSOBY NIEAKTYWNE ZAWODOWO

WARSZAWA, 12.12.2013
„DZIAŁANIA NA RZECZ UCZENIA SIĘ OSÓB
NISKOWYKWALIFIKOWANYCH”

MARIA JEDLIŃSKA
Dział Edukacji, Nauki i Badań
WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W KRAKOWIE

**„Biblioteka to przybytek na ścieżaj otwarty,
zapraszający każdego w progi:
wejdź gościu i stań się przyjacielem”**

Jan Wiktor (1890 – 1967)

BIBLIOTEKA

- jedno z najbardziej dostępnych miejsc w środowisku lokalnym prowadzących działalność kulturalną
- miejsce, w którym zdobywa się wiedzę w systemie pozaformalnym i nieformalnym (naturalne miejsce spotkań „wokół książki” ,...),
- instytucja posiadająca profesjonalną kadre o wysokich kwalifikacjach, która swoją wiedzą może służyć lokalnej społeczności

działania są bezpłatne!

POTENCJAŁ BIBLIOTEK

Polska

- stabilna sieć **8500 placówek** (6600 na wsi i w małych miastach, często jedyna ogólnodostępna placówka publiczna w danej miejscowości),
- na wsiach i w małych miastach pracuje **9600 bibliotekarzy** :
41% z nich ma wykształcenie wyższe,
21% pomaturalne,
96% używa komputera

Małopolska

763 placówki, 1477 bibliotekarzy, najwyższa liczba zarejestrowanych czytelników na 100 mieszkańców, jednocześnie jedno z ostatnich miejsc w rankingu powierzchni bibliotecznej przeliczanej na 100 mieszkańców.

MISJA NOWOCZESNEJ BIBLIOTEKI: „CENTRUM KULTURY I EDUKACJI”

Edukacja pozaformalna i nieformalna,
to „**NOWA KULTURA UCZENIA SIĘ**”

1. Instrumenty realizacji misji (efekt skali)
2. korzystanie i udostępnianie:
 - technik informacyjnych,
 - nośników elektronicznych,
 - Internetu
3. **Dotarcie z ofertą do zróżnicowanej grupy odbiorców** (naturalne miejsce dla rozwijania i promocji kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie)
4. Potencjalny partner dla organizacji pozarządowych (zasada win-win)

„NIEAKTYWNI ZAWODOWO” – czyli KTO?

GENERALNIE:

- osoby z deficytem wykształcenia w określonych obszarach (finanse, przedsiębiorczość, nowe technologie, języki, itp.)
- młode osoby – *z powodu braku pracy*
- kobiety z małymi dziećmi - *po urlopach macierzyńskich, w trakcie urlopów bezpłatnych*
- **starsi - brak umiejętności; dodatkowa motywacja do rozwoju dla uzyskania konkurencyjnej pozycji na rynku pracy**

OSOBY STARSZE a NOWE TECHNOLOGIE

- Około 1% osób powyżej 55. roku życia w Polsce korzysta z zajęć edukacyjnych.
- Osoby starsze – jeśli już uczą się – to uczestniczą przede wszystkim w uczeniu się pozaformalnym (10%) i nieformalnym (20%) (wg. Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020)
- Spośród 13 mln Polaków w wieku 50+ z Internetu korzysta zaledwie 21,6% (2,8 mln), mimo że 40% posiada do niego dostęp w domu!
Powód:
brak umiejętności wykorzystywania technologii cyfrowych i usług medialnych, nie tylko do celów zawodowych lecz również do nauki, tworzenia i uczestnictwa w kulturze.

BIBLIOTEKA a OSOBY STARSZE

1. Nowe pokolenie seniorów:
 - wykształcone, z potencjałem twórczym;
 - przykład łączenia „zdrowego rozsądku” i „poczucia obowiązku”;
 - tradycjoniści; służący radą i pomocą, ale mający swoje życie.
2. przejście na emeryturę jest początkiem nowej aktywności, a nie początkiem „usuwania się w cień”

BARIERY

WEWNETRZNE (seniorzy):

- **osobiste:** zdrowotne, mentalne: niska samoocena (głównie z powodu braku umiejętności, w tym ICT)
- **społeczne:** finansowe, dezintegracja środowiska, różne potrzeby grup wiekowych

ZEWNĘTRZNE ('środowisko'):

- **administracja publiczna:** niespójne, nieskoordynowane i mało skuteczne polityki regionalne, lokalne
- **społeczność:** niezrozumienie i mała wrażliwość społeczna na potrzeby seniorów

JAK REDUKOWAĆ/ELIMINOWAĆ BARIERY?

kilka wskazówek

SENIORZY

ŚRODOWISKO

SENIORZY

- wolontariat
- solidarność

- partycypacja

ŚRODOWISKO

- AP: rynek pracy
- AP: usługi zdr.
- AP: finansowanie programów
- SPOLECZNOŚĆ: integracja

- współpraca
- koordynacja
(polityki społ., finansowanie)
- edukacja

AP – administracja publiczna

SZANSE - *generalnie*

WEWNĘTRZNE (SENIORZY):

1. **solidarność
wewnątrzpokoleniowa**
2. **zwiększona
aktywność**
3. **udział w
„ciałach decyzyjnych”**

ZEWNĘTRZNE (ŚRODOWISKO):

1. **Współpraca wielu podmiotów
(AP, instytucje, NGO's)**
2. **Jasne i spójne polityki
na różnych poziomach AP
i przejrzyste finansowanie
programów**

AP – administracja publiczna

SZKOŁA @KTYWNEGO SENIORA – S@S

www.sas.tpnk.org.pl

Program partnerski (od 2007 roku):
WBP w Krakowie i TPNK w Krakowie

ZAŁOŻENIE:

- **Metody ICT** stanowiące trzon Programu, **nie są celem** samym w sobie, **ale środkiem do rozwoju** własnych zainteresowań, pasji
- **praca „z seniorami”, a nie „dla seniorów”**- seniorzy **nie są biernymi odbiorcami** szkoleń, ale **czynnie** włączają się w proponowane działania, **twórczo** spędza wolny czas wykorzystując również bogate zasoby Biblioteki

Przykładowe Projekty Grundtviga

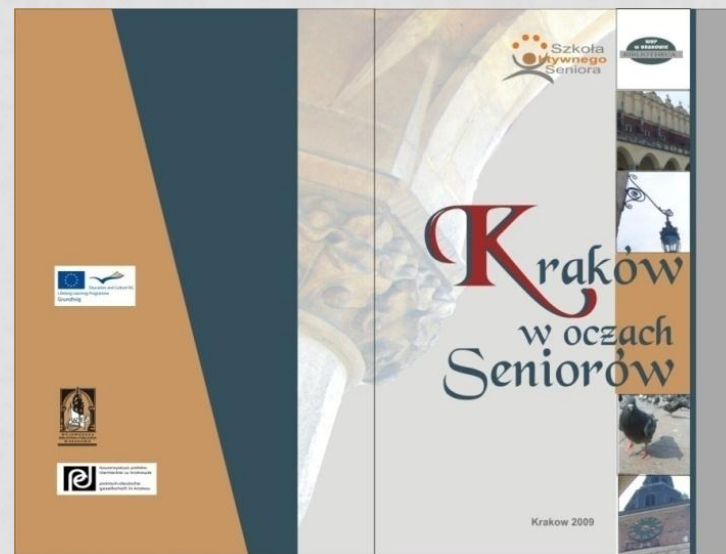
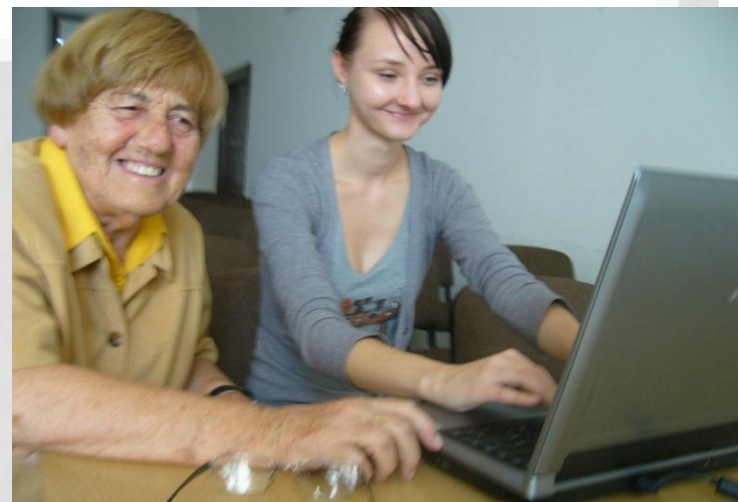
- **ICT and Inter - Generation Communication (2007-2009)**
- **SEVIR - Senior Volunteers in Interest Representation (2007-2008)**
- **HEuRIT(AGE) (2009 - 2011)**
- **SeniorWeb - @ctive seniors in the web (2012-2013)**

WYBRANE REZULTATY na bazie realizowanych **PROJEKTÓW GRUNDTVIGA**

(lata 2007 – 2013)

- Ilość uczestników: ok.3500 osób (w tym **ponad 1500 przeszkolonych z zakresu nowych technologii**)
- Strona www.sas.tpnk.org.pl
- **grupa i profil na Facebooku**
- Międzynarodowe konferencje (2009, 2011)
- **Międzynarodowe Olimpiady Komputerowe Seniorów** (2008-2012)
- Europejskie Poradniki dot. wolontariatu seniorów (2008)
- Kursy języków obcych (w tym on-line)
- **Redakcja 5 wydawnictw**

WAKACYJNE KURSY KOMPUTEROWE DLA SENIORÓW (2012, 2013)

- Planuj swój domowy budżet
- Tworzenie prezentacji w PREZI
- E-kultura
- Picasa
- Telewizja w Internecie
- Word - edycja tekstów
- Rozwijam swoją pasję
- E-administracja
- Blog - Twoja historia
- "Galeria fotografii usługi Windows Live"
- "Windows Live Movie Maker"
- Power Point - tworzenie prezentacji
- Open Access - Otwarta Nauka

SENIOR (COMPUTER) OLYMPIC GAMES

WINNERS FROM EUROPE

MEETING in Kraków, 16.06.2009

KONKLUZJA

(1)

**Źródłem trwałego sukcesu i wielkości
jest konsekwentne, ciągłe działanie**

REZULTATY PARTNERSTWA

Miejsce Przyjazne Seniorom

(2011r, 2012r, 2013)

- „Najlepsza Organizacja” w Ogólnopolskim Konkursie Grundtviga (2010r)
- Dwa projekty międzynarodowe są przykładami „dobrych praktyk” Narodowej Agencji Grundtviga
- Projekt HEuRIT(AGE) uznany przez Komisję Europejską za jeden z 30-tu najlepszych w Europie dot. edukacji dorosłych (2011r)
- WBP w Krakowie jest partnerem Ogólnopolskiej Koalicji 50+ „Dojrz@łość w sieci”
- członek Małopolskiego Partnerstwa „na rzecz kształcenia ustawicznego”
- program S@S został zgłoszony przez Urząd Miasta Krakowa jako dobra praktyka w konkursie Eurocities

KONKLUZJA

(2)

- Biblioteki mają **potencjał instytucjonalny i doświadczenie** (m.in. sieć LABIB, www.labib.pl). Powinny zostać dostrzeżone jako znaczące **ośrodki edukacji pozaformalnej i nieformalnej**
- Biblioteki powinny podejmować współpracę z różnymi partnerami – szkołami, samorządem, NGO
- Powinny zostać wprowadzone wspierające ten typ edukacji **rozwiązania systemowe**, koordynacja działań różnych rodzajów administracji publicznej (rządowa, samorządowa) oraz różnych ich sektorów (*podejście horyzontalne*)

ŚWIADOMA OBECNOŚĆ W TERAŹNIEJSZOŚCI

Przeszłość minęła, przyszłość jeszcze nie nadeszła
TERAZ jest odpowiedni moment by działać!

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

w KRAKOWIE

ul. Rajska 1, 31-124 Kraków

www.rajska.info

mjedlinska@wbp.krakow.pl

